

ZÁRÓJELENTÉS

2007-372-4 LÉGIKÖZLEKEDÉSI BALESET

**Nagykevény siklóernyős starthely
2007. augusztus 22.**

UP ESCAPE M siklóernyő

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset és a repülőesemény okának, körülményeinek feltárása és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben,
- a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény függelékeinek kihirdetéséről szóló 20/1997. (X. 21.) KHVM rendelet mellékletében megjelölt 13. Annexben,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Kbt.),
- a légiközlekedési balesetek, a repülőesemények és a légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának szabályairól szóló 123/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben foglaltak alapján,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.
A Kbt. és a 123/2005. (XII. 29.) GKM rendelet együttesen a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják:
  - a) a Tanács 94/56/EK irányelve (1994. november 21.) a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatának alapvető elveiről,
  - b) az Európai Parlament és a Tanács 2003/42/EK irányelve (2003. június 13.) a polgári repülésben előforduló események jelentéséről.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége 2006. december 31. napjáig a Kbt.-én, 2007. január 1-től a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten - melyet 2007. július 1-től a 167/2007. (VI. 28.) Korm. rendelet módosított - alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a légiközlekedési balesetet és a súlyos repülőeseményt ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a repülőeseményeket, illetve légiközlekedési rendellenességeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az ICAO Doc 6920 Légijármű balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

Meghatározások és rövidítések

DHV	Deutscher Hangeleiter Verband (Német Fügővitorlázó Szövetség)
GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
ICAO	International Civil Aviation Organization Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
KHVM	Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
NKH LI	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatósága
Vb	Vizsgálóbizottság

Az eset összefoglalása

Az eset kategóriája	Légiközlekedési baleset
A légi jármű gyártója	
típusa	UP ESCAPE M
felség- és lajstromjele	Lajstromozásra nem kötelezett légi jármű
gyári száma	1-12-0110-G
tulajdonosa	a pilóta
üzembentartója	nincs
Az eset napja és időpontja (UTC)	2007. augusztus 22. 19 óra 50 perc
helye	Nagykevély-hegy, siklóernyős starthely
A légi jármű rongálódásának mértéke	nem sérült
Lajstromozó állam	lajstromozásra nem kötelezett
A gyártást felügyelő hatóság	DHV
Az eset helyszíne alapján illetékes kivizsgáló szervezet	Közlekedésbiztonsági Szervezet (továbbiakban KBSZ)

Az eset összefoglaló áttekintése

Bejelentés, értesítések

A vizsgálat adatai: A KBSZ ügyeletére az esetet 2007. augusztus 22-én 22 óra 28 perckor a Szabad Repülők Szövetsége Repülésbiztonsági főmunkatársa jelentette be.

A KBSZ ügyeletese

- 2007. augusztus 22-én 20 óra 37 perckor jelentette a KBSZ ügyeletes vezetőjének, majd
- 2007. augusztus 22-én 20 óra 43 perckor tájékoztatta a NHK LI ügyeletesét.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója, 2007. augusztus 23-án a légiközlekedési baleset vizsgálatára az alábbi Vizsgálóbizottságot (továbbiakban Vb) jelölte ki:

vezetője	Janovics Ferenc	balesetvizsgáló
tagja	Dusa János	balesetvizsgáló

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb a sérültet meghallgatta, okmányait bekérte, lefénymásolta.

A Vb az érintett légi járművet azonosította, megvizsgálta.

Jelen zárójelentés

a tanúk meghallgatása és az eseményben érintett siklóernyős pilótával történt szakmai meghallgatásakor kialakított vélemény alapján történt.

A Vb tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel, továbbá a légiközlekedési balesetet megelőzően, a légi jármű utolsó légi alkalmassági felülvizsgálatában, illetőleg az érintett szakszemélyzet utolsó szakmai minősítésében nem vettek részt.

A szakmai vizsgálatban részt vevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem jártak illetve a jövőben nem járhatnak el. A zárójelentés-tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a tervezet véglegesítése előtti záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2008. június 3-án 15 órakor megtartott záró megbeszélésen az érintett személyek nem vettek részt, képviselőjük nem jelezték részvételi szándékukat, ezért a zárójelentés a tervezetet változtatás nélkül tartalmazza.

A Vb az eljárása során

- szabadon megvizsgálta az esemény helyszínét, a légi járművet, annak tartozékait, illetve sérüléseit
- az érdemi információval rendelkező személyeket meghallgatta;
- rendelkezésére bocsátottak minden lényeges információt és feljegyzést, amely a légi jármű tulajdonosának, üzemben tartójának, a repülőtér üzemben tartójának, légiforgalmi szolgálatnak vagy a légiközlekedési hatóságnak a birtokában volt.
- A szakmai vizsgálat során az érintettek (a szakszolgálati engedély kiadásával, a légi jármű légi alkalmasság vizsgálatával, a bizonyítvány kiadásával, a légi jármű gyártásával, üzemben tartásával, karbantartásával és javításával, a légiforgalmi irányítással, a repülőtér üzemben tartásával foglalkozó szervek; a légiközlekedési hatóság a szakszemélyzet stb.) együttműködtek.

1. Ténybeli információk

1.1 A repülés lefolyása

A siklóernyős pilóta repült már erről a starthelyről, kérdésre megerősítette, hogy a repülés helyi körülményeit ismeri. A pilóta elmondása szerint 18 óra 45 perc körül ért ki a starthelyre, a szél, erősödő jellegű és a startirányhoz képest kicsit bal oldalas volt. A start jól sikerült, azonban a szárny felengedett fékek mellett sem haladt előre. A haladási irányát balra szeretne volna helyesbíteni, de a szárny nem reagált. Felnézve azt tapasztalta, hogy a szárny negatív fordulóban van. Ebből a fordulóból való nagysebességű földet érés következtében a pilóta nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett.

1.2 Személyi sérülések

Sérülések	Személyzet		Utások	Egyéb személyek
	pilóta	utaskísérő		
Halálos	-	-	-	-
Súlyos	1fő	-	-	-
Kisebb/semmilyen	-	-	-	-

1.3 A légi jármű sérülése

Az esetben érintett siklóernyőben sérülés nem keletkezett.

1.4 Egyéb kár

Egyéb kárt a vizsgálat befejezéséig a Vb-nek nem hoztak tudomására.

1.5 A személyzet adatai

1.5.1 A légi jármű parancsnoka

Kora, neme	40 éves férfi
Égészségügyi minősítése	nem hatósági egészségügyi alkalmassághoz kötött tevékenység
Képesítései	Pilóta II.
Repült ideje/felszállások száma	
Összesen	Nincs összesített adat
Utolsó 12 hónapban	24 óra 58 perc
Utolsó harminc napban	05 óra 38 perc

1.6 A légi jármű adatai

Gyári száma	1-12-0110-G
Gyártás éve	1998.
DHV minősítése	DHV III
Légi alkalmasság	2007. december 31.

1.7 Meteorológiai adatok

Szél	225 ⁰ -ról 5 m/s állandó, erősödő jellegű szellőkésekkel
Felhőzet	1/8 Cumulus
Látótávolság	CAVOK

A pilóta számára ezek a meteorológiai információk rendelkezésre álltak.

1.8 Navigációs berendezések

A navigációs berendezések az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.9 Összeköttetés

A kommunikációs berendezések az eset lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.10 Repülőtéri adatok

A repülőtér paraméterei az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.11 Légijármű adatrögzítők

A légijárművön adatrögzítő nem volt, az az érintett légijármű típusra és feladathoz nincs előírva.

1.12 A roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok

Az esettel összefüggésben roncs nem keletkezett.

1.13 Az orvosi vizsgálatok adatai

A Fővárosi Önkormányzat Szent János Kórház és Rendelőintézet által kiadott Zárójelentés szerint:

„A pilóta L I csigolya kompressziós törést szenvedett”

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15 A túlélés lehetősége

Az eset során életveszély nem alakult ki.

A mentőegységek értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet.

1.16 Próbák és kísérletek

A vizsgálat során próbákat és kísérleteket nem folytattak, arra a véleményalkotáshoz nem volt szükség.

1.17 Érintett szervezetek jellemzése

Az érintett szervezetek jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzésére nem volt szükség.

1.18 Kiegészítő adatok

A Vb a fenti tényadatokon kívül következtetések levonása és biztonsági ajánlások megtétele szempontjából egyéb körülményt nem tart lényegesnek, ezért további adatokat nem kíván ismertetni.

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során a Vb a szárny légáteresztő képességét műszeres vizsgálatnak vetette alá, más módszerek alkalmazására nem volt szükség.

2. Elemzés

A légijármű vezetője 1997 óta repül siklóernyővel. A balesetben vizsgált típust 3 éve repüli, azonban a repülési napló adatait vizsgálva, a balesetet megelőzően 34-36 napja nem repült.

A szárny légáteresztő képességét a Vb megvizsgálta, amely értékek a szárny teljes felületére vonatkozóan sehol nem haladták meg a 3-11 secundum értéket.

A pilóta elmondása szerint, a start meglepően jól sikerült, azonban rögtön érezte, hogy a szárny nem halad előre. Szokása, hogy a start után a gyorsító kengyelbe akasztja a sarkát, ezt megtette most is, de a gyorsítót nem aktivizálta.

Az eddig maximálisan fenntartott fékből egy bal oldali irányhelyesbítést kezdeményezett, amiből a szárny negatív fordulóval reagált. Szemtanú szerint a szárny a negatív fordulót megelőzően átesésben volt, amely irányváltotatáskénti mozdulatot negatív fordulóként reagálta le. A sérült repülési magassága a szemtanú szerint 6-7 méter lehetett, amely magasságból esélye sem volt a szárny visszarendeződés lehetőségének. A pilóta ebben a fordulóban ért földet, ahol az oldalára esve, ágyéki csigolyasérülést szenvedett.

3. Következtetés

A pilóta jártasságát vizsgálva, a Vb kérdésére a pilóta elmondta, hogy ebben az évben meglehetősen sokat repült, azonban a szárny repüléseikor a baleset jelenségével nem találkozott. Szemtanú szerint a start nem volt kifutva, így a szárnynak nem volt sebessége a szárny hanyatt hátrálva zsákesésbe kerülhetett, majd az azt követő iránykorrekció hatására negatív fordulót kezdett.

A repülőeszköz légialkalmassági tanúsítványa a vizsgálat idején érvényes volt. A Vb műszeres kupolavizsgálatot hajtott végre, melynek eredményeként a szárny légialkalmasságát alkalmatlannak találta. Az érvényességet igazoló szakmai vezető a Vb kérdésére elmondta, hogy erre a repülőeszközre nem adott érvényességet igazoló minősítést. A Vb a felmerülő ellentmondást nem tudta tisztázni.

A Vb véleménye szerint, a baleset kialakulása a szárny alkalmatlanságából ered, és nagy szerepet játszott a kialakult helyzet kezelhetetlensége is.

4. Biztonsági ajánlások

BA2007-372_1: A Vb javasolja a Szabad Repülők Szövetsége (SZRSZ) szakmai kollégiumának, hogy a műszaki vezetők jelentsék az általuk vizsgált, és alkalmasnak, illetve alkalmatlannak minősített siklóernyőket a SZRSZ REB munkatársának.

BA2007-372_2: A Vb javasolja a Szabad Repülők Szövetsége (SZRSZ) szakmai kollégiumának, hogy vezessen nyilvántartást a felterjesztett alkalmasnak nyilvánított adatokról, és tegye mindenki által elérhetővé az alkalmatlannak nyilvánított repülőeszközök jegyzékét.

Budapest, 2008. június 20.

Janovics Ferenc
Vb vezetője

Dusa János
Vb tagja